

O B R A Z L O Ž E N J E

UZ REVIDIRANI NACRT PRAVILNIKA O IZVJEŠTAVANJU

Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: FERK) ovim obrazloženjem objašnjava pravnu i činjeničnu osnovu za donošenje revidiranog Nacrta pravilnika o izvještavanju (u daljnjem tekstu: Pravilnik). Obrazloženje je izrađeno kako bi se omogućilo javnosti razumijevanje pravne osnove koju FERK mora uvažavati u postupku donošenja općih akata kojima se, na temelju zakonskog ovlaštenja, na opći način uređuju pravni odnosi u cilju razrađivanja i primjene pojedinih zakonskih odredbi. Obrazloženje također objašnjava kako je FERK nastojao kreirati revidirani nacrt Pravilnika, koji će kroz transparentan i učinkovit proces izvještavanja, na jedinstven, cjelovit i sveobuhvatan način utvrditi obveze imatelja dozvola u pogledu dostavljanja izvješća, informacija, podataka i drugih dokumenata FERK-u.

I. PRAVNA OSNOVA

Zakon o električnoj energiji (Službene novine Federacije BiH, broj 41/02, 24/05, 38/05 i 61/09), Statut Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH, broj 13/04), Poslovnik o radu FERK-a (Službene novine Federacije BiH, broj 59/04), Pravilnik za izdavanje dozvola-licenci (Službene novine Federacije BiH, broj 29/05), Pravilnik za tarifnu metodologiju i tarifne postupke (Službene novine Federacije BiH broj 45/05), Pravilnik o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH, broj 37/05), Odluka o Regulatornom kontnom planu (Službene novine Federacije BiH, broj 58/08).

Radi ostvarenja ciljeva određenih Zakonom o električnoj energiji (u daljnjem tekstu: Zakon), osnovan je FERK čije su nadležnosti u izvršavanju njegovih ovlaštenja i funkcija propisane člancima 14. i 15. Zakona.

Člankom 14. Zakona propisane su sljedeće nadležnosti FERK-a: nadgledanje i reguliranje odnosa između proizvodnje, distribucije i kupaca električne energije uključivši i trgovce električnom energijom, propisivanje metodologije i kriterija za utvrđivanje cijena opskrbe nekvalificiranih kupaca električnom energijom, utvrđivanje tarifnih stavova za korisnike distributivnih sustava i tarifnih stavova za nekvalificirane kupce, izdavanje ili oduzimanje dozvola za proizvodnju, distribuciju, opskrbu i trgovinu električnom energijom, izdavanje prethodnih dozvola za izgradnju i dozvola za korištenje elektroenergetskih objekata osim objekata za prijenos električne energije, utvrđivanje Općih uvjeta za isporuku električne energije.

U izvršavanju svojih ovlaštenja i obavljanju svojih funkcija prema navedenom Zakonu, člankom 15. Zakona propisano je kako je Regulatorna komisija obvezna, na osnovama koje propiše Državna komisija regulirati tržište električne energije na način da osigura transparentne i ravnopravne odnose između svih sudionika, štiti prava kupaca, elektroprivrednih društava za distribuciju i proizvođača električne energije, te nadgleda odnose u elektroenergetskom sektoru, stvara uvjete za učinkovit, pouzdan i ekonomičan sustav proizvodnje, distribucije i opskrbe električnom energijom, stvara uvjete za učinkovitost, ekonomičnost i sigurnost pri korištenju električne energije, stvara uvjete za razvoj elektroenergetskog sustava (proizvodnje i distribucije), regulira kvalitetu usluga na svim razinama, kao i tarife i naknade koje se plaćaju za monopolske usluge u distribuciji, imajući u vidu interese i potrebe svih korisnika za opskrbom električnom energijom, nadgleda učinkovitost mehanizama i procesa radi osiguranja razumne ravnoteže između potražnje i ponude električne energije, vodi računa o zaštiti zdravlja, sigurnosti ljudi i zaštiti okoliša.

Da bi Regulatorna komisija mogla izvršavati dane nadležnosti i ispunjavati utvrđene joj obveze, člankom 30. Zakona o električnoj energiji propisano je kako Regulatorna komisija može zahtijevati od svakog imatelja dozvole da osigura podatke i informacije koje su joj potrebne u primjeni ovog Zakona, a da su imatelji dozvole dužni dostavljati te podatke i informacije u traženim rokovima te surađivati s Regulatornom komisijom. Sukladno članku 86. stavak (4) Zakona o električnoj energiji FERK donosi provedbene propise sukladno gore navedenim ovlaštenjima.

Statutom Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Statut) određeni su poslovi iz nadležnosti FERK-a i aktivnosti u svezi s istima, dok je člankom 37. stavak (1) Poslovnika o radu Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Poslovnik) određeno kako FERK pravilnikom bliže razrađuje zakonske propise u okviru nadležnosti i ovlaštenja koja su zakonima dana FERK-u, kao i pitanja unutarnje organizacije i rada FERK-a.

Pravilnikom za izdavanje dozvola-licenci FERK-a, u članku 7. je, uz ostalo, propisano kako FERK nadgleda obavljanje licencirane djelatnosti, sve vidove usuglašavanja imatelja dozvole s uvjetima dozvole, kao i svim odredbama i pravilima FERK-a, pridržavanje imatelja dozvole uvjeta dozvole i FERK-ovih pravila, a da imatelj dozvole mora dostaviti FERK-u izvješće o svojim financijskim, tehničkim, organizacijskim i ostalim podacima i da je dužan surađivati s FERK-om u smislu pružanja svih podataka koje FERK traži tijekom vremenskog razdoblja za koji je dozvola izdana.

Pravilnikom o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine člankom 15. stavak (3) propisano je kako, ukoliko se iz sažetka komentara zainteresiranih strana ocijeni kako je neophodna suštinska revizija nacрта pravila i propisa, FERK obnavlja postupak opće rasprave.

Pravilnikom za tarifnu metodologiju i tarifne postupke u članku 53. FERK je propisao obavezan sadržaj zahtjeva za tarife, uključujući i potrebne dokumente i podatke,

dok je člankom 63. ovog Pravilnika i člankom 81. Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi propisao kako bez obzira je li postupak u tijeku ili ne, strane u postupku moraju surađivati u pogledu bilo kojeg FERK-ovog zahtjeva za informacijama, kako bi FERK-u omogućili izvršavanje njegovih nadležnosti sukladno Zakonu i pravilnicima FERK-a.

Odlukom o regulatornom kontnom planu, u članku 2. stavak (4) FERK je propisao primjenu Regulatornog kontnog plana u cilju jedinstvenog evidentiranja sredstava, izvora sredstava, troškova, prihoda i rashoda koji će doprinijeti učinkovitijem izvještavanju od elektroprivrednih društava na području Federacije BiH za potrebe regulatornog procesa, dok je člankom 17. stavak (1) propisano kako FERK može po potrebi prilagoditi propisane obrasce koji se dostavljaju u tarifnom postupku prema Regulatornom kontnom planu.

Člankom 41. Poslovnika o radu Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine propisano je kako, nakon završetka roka za javne komentare i nakon javne rasprave vezane za predloženo pravilo ili propis, nadležni organizacijski dio FERK-a izrađuje prijedlog pravila i propisa, uključujući usvojene komentare javnosti, koji stavlja na razmatranje i usvajanje na nekoj od narednih redovnih sjednica FERK-a, dok je člankom 42. Poslovnika propisano da ukoliko se iz sažetka komentara zainteresiranih strana ocijeni kako je neophodna suštinska revizija nacрта pravila i propisa, FERK obnavlja postupak javne rasprave.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE PRAVILNIKA

Osnovni razlog za donošenje Pravilnika je da se, sukladno Zakonu danom ovlaštenju FERK-u da može zahtijevati od imatelja dozvole da osigura podatke i informacije koje su potrebne FERK-u u primjeni ovog Zakona, kao i propisanoj obvezi imateljima dozvole da dostavljaju podatke i informacije u traženim rokovima i surađuju s FERK-om, na jedinstven, cjelovit i sveobuhvatan način utvrde obveze imatelja dozvola u pogledu dostavljanja izvješća, informacija, podataka i drugih dokumenata FERK-u, te propišu sadržaj, način i rokovi dostavljanja, kao i način prikupljanja i obrade statističkih podataka o cijenama električne energije sukladno novoj metodologiji Eurostata, a po Odluci Komisije od 7.6.2007. godine (2207/394/EC) koji se odnosi na izmjenu Direktive 90/377/EEC, kako bi FERK mogao izvršavati propisane nadležnosti i ispunjavati utvrđene obveze.

Navedeni razlozi trebaju omogućiti postizanje ciljeva koji su FERK-u postavljeni Zakonom, Statutom i Poslovníkom, a sve u cilju uključivanja u međunarodno tržište električne energije i uvođenje konkurencije, kao i onemogućavanja monopola u elektroprivrednoj djelatnosti, zaštite općeg javnog interesa, stvaranja uvjeta za racionalan i ekonomičan razvoj djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe električnom energijom na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine, stvaranja poticaja za postojanje i rad elektroprivrednih društava na načelima nediskriminacije i ravnopravnosti.

III. PREDMET RAZMATRANJA PRAVILNIKA

Pravilnikom se bliže uređuju obveze imatelja dozvola koji primjenjuju Regulatorni kontni plan, a koji obavljaju elektroprivredne djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe električnom energijom (I. i II. reda), te međunarodne trgovine, da dostavljaju izvješća, podatke, informacije i druge dokumente FERK-u, kao i sadržaj, način i rokovi izvještavanja.

Pravilnikom je definirano kako se pod izvješćem smatraju dokumentacija imatelja dozvole; planirane mjere i aktivnosti koje se odnose na obveze restrukturiranja, unapređenje finansijskog upravljanja, smanjenje distributivnih gubitaka električne energije i drugih obveza propisanih zakonom i podzakonskim aktima, kao i izvješća o njihovoj realizaciji; izvješća o važnim događajima koji mogu imati utjecaja na poslovanje imatelja dozvole i tehnički i finansijski podatci na propisanim obrascima, i isti se Pravilnikom posebno razrađuju.

Propisan je također i način dostavljanja izvješća, obveznost potvrde izvora informacija, način preuzimanja propisanih obrazaca, kao i obveza dostavljanja dodatnih informacija. Pravilnikom je propisan i način obrade statističkih podataka o cijenama električne energije sukladno novoj Metodologiji Eurostata za kućanstva i industrijske kupce.

IV. SVRHA OBRAZLOŽENJA

Svrha obrazloženja je informiranje javnosti o činjeničnim i pravnim osnovama Pravilnika i predstavlja dodatak Pravilnika, s rješenjima Zakonom određenih pitanja iz ove oblasti.

Obrazloženje ima za svrhu i poticanje rasprave o odredbama Pravilnika u cilju postizanja što boljih rješenja, a na osnovi danih informacija.

Nacrt Pravilnika o izvještavanju je bio predmet općih rasprava održanih u Mostaru, 20.11.2009. godine, u Sarajevu 23.11.2009. godine i u Tuzli 24.11.2009. godine.

S obzirom da su komentari zainteresiranih strana, kao i nova saznanja do kojih se došlo u FERK-u u razdoblju od izrade Nacrta pravilnika o izvještavanju bili takve naravi da je bilo potrebno neke odredbe Nacrta pravilnika o izvještavanju suštinski izmijeniti, odnosno dopuniti, pristupilo se izradi revidiranog nacrta Pravilnika, a sukladno članku 42. Poslovnika o radu FERK-a i članku 15. Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi FERK-a, te je revidirani nacrt Pravilnika o izvještavanju bio predmet razmatranja na IV. redovitoj sjednici FERK-a.

V. PLANSKE AKTIVNOSTI FERK-a

Revidirani nacrt Pravilnika FERK je usvojio na IV redovnoj sjednici održanoj 16. ožujka 2010. godine. Održana sjednica bila je otvorena za javnost, a Obavijest o održavanju sjednice objavljeno je 9. ožujka 2010. godine, na oglasnoj ploči FERK-a i na web stranici FERK-a.

Pored revidiranog nacrta Pravilnika, FERK je na istoj sjednici usvojio i tekst Obrazloženja uz ovaj revidirani nacrt..

Obavijest za javnost za prikupljanje komentara i održavanje opće rasprave tijekom kojih će FERK primati komentare javnosti, objavit će se u dvoje dnevne novine koje su dostupne na teritoriju cijele FBiH kao i na web stranici FERK-a, sukladno planskim aktivnostima FERK-a.